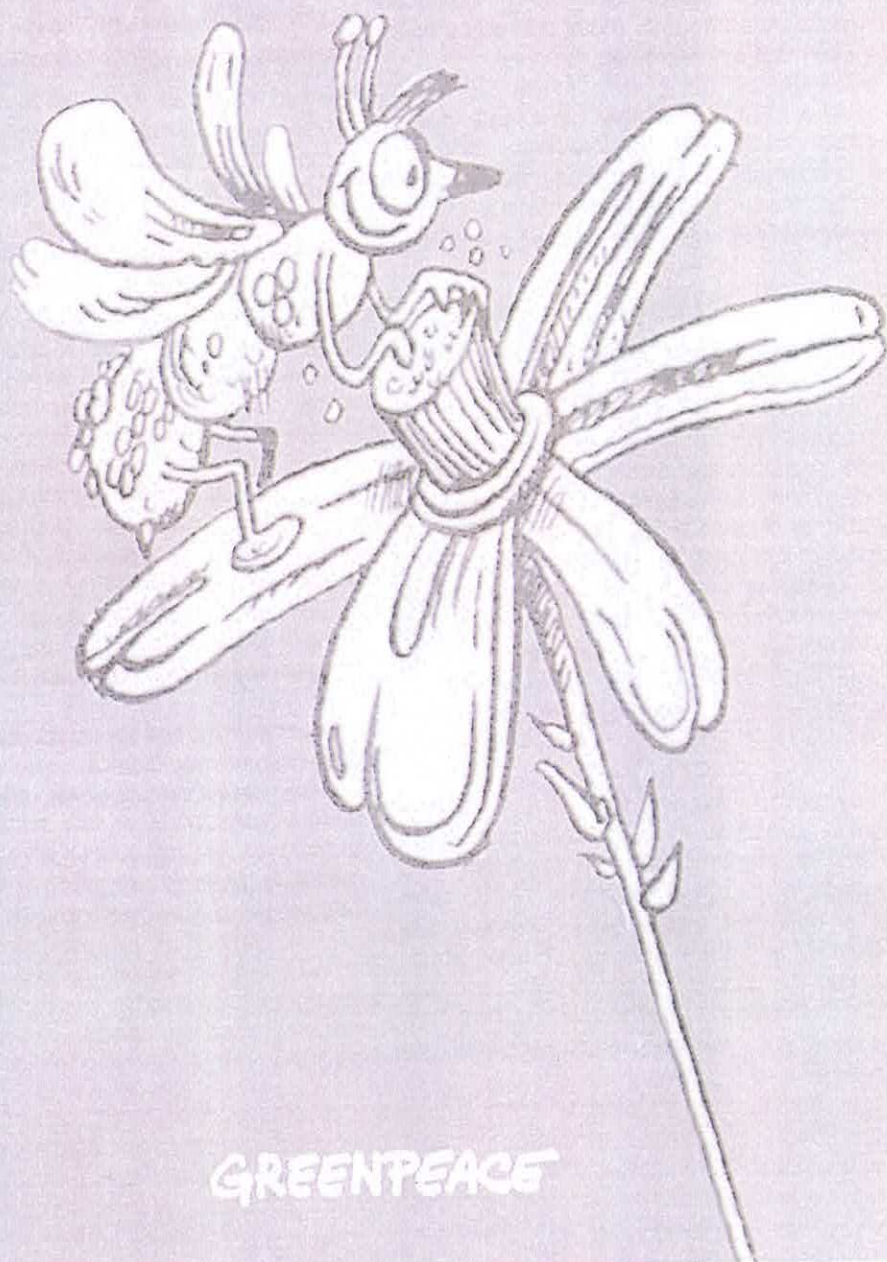

HOTELE DLA DZIKICH ZAPYLACZY
ZRÓB TO SAM!

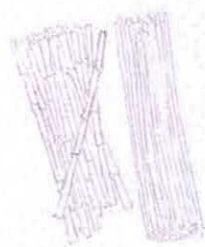
GREENPEACE

POTRZEBNE MATERIAŁY

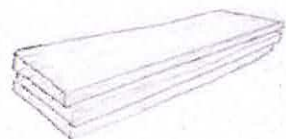
Najlepszym sposobem na zdobycie niskim kosztem materiału do budowy owadzich hoteli jest zrobienie małego remanentu w naszym domu czy ogródkowej altanie. W pobliżu naszego domu możemy też natknąć się na rośliny, których puste suche łodygi możemy wykorzystać do budowy.

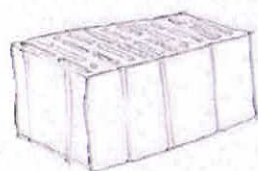
SŁOMA
daje schronienie
złotookowatym

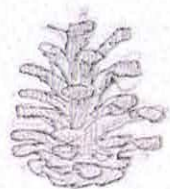
TRZCINA I BAMBUS
ich puste łodygi chętnie
zasiedlają pożyteczne
pszczoly murarki,
nożycówki, miesiarki czy
wałczatki.

DESKI
Hotel budowany z desek
powinien być budowany z
drewna drzewa liściastego,
a jeśli z drzew iglastego
to tylko suchego, najlepiej
odżywiczonego.

CIĘBY DZURKAWKI
to siedlisko dla samotnych pszczół
(szczeliny nie mogą być szersze
niż 10-12 mm, inaczej pszczoly
nie będą w stanie zalepić ich gliną,
by stworzyć pokoiki dla swo-
jego potomstwa). Podobną funkcję
spełnią ciasno ułożone kawałki
potłuczonych glinianych skorup (np.
doniczek).

SZYSZKI I SUCHIE LIŚCIE
są siedliskiem wielu
pożytecznych owadów, np.
biedronek

ŁODYGI KRZEWÓW
takich jak jeżyny, róże,
bez, są schronieniem
dla bzygów i innych
błonkoskrzydłych.

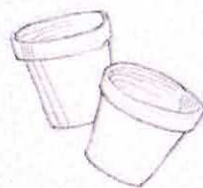
Kształt i forma owadzich hoteli ograniczone są tylko i wyłącznie naszą wyobraźnią.

BLOKI Z GLINY

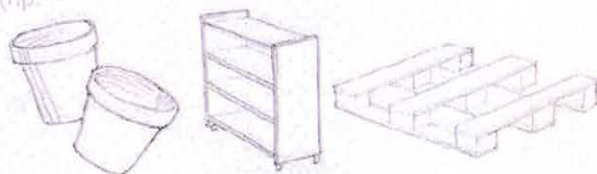
W blokach z gliny i słomy mieszkają coraz rzadziej już spotykane pszczoly porobnice. Tradycyjnie zamieszkiwały gliniane ściany wiejskich domów, wraz z wyginięciem tego typu budownictwa coraz trudniej znaleźć im odpowiednie schronienie. Bloki można samodzielnie przygotować w domu, np. wypełnić drewnianą ramę gliną zmieszaną z siewką słomianą (w proporcji 3:1) i wysuszyć całość na słońcu. W czasie zastygania bloku należy ponakłuiwać w nim otwory o średnicy 10-12mm i głębokości ok. 10 cm.

NAWRÓCONE GAŁĘZIE
dają schronienie wielu
pożytecznym zapylaczom
takim jak samotne osy i
pszczoly

DONICZKI
Odwrócone i wypełnione
sianem zwabią skorki,
którymi żywią się biedronki.
Biedronki zadbają o to, aby
w naszym ogrodzie nie
panoszyły się mszyce.

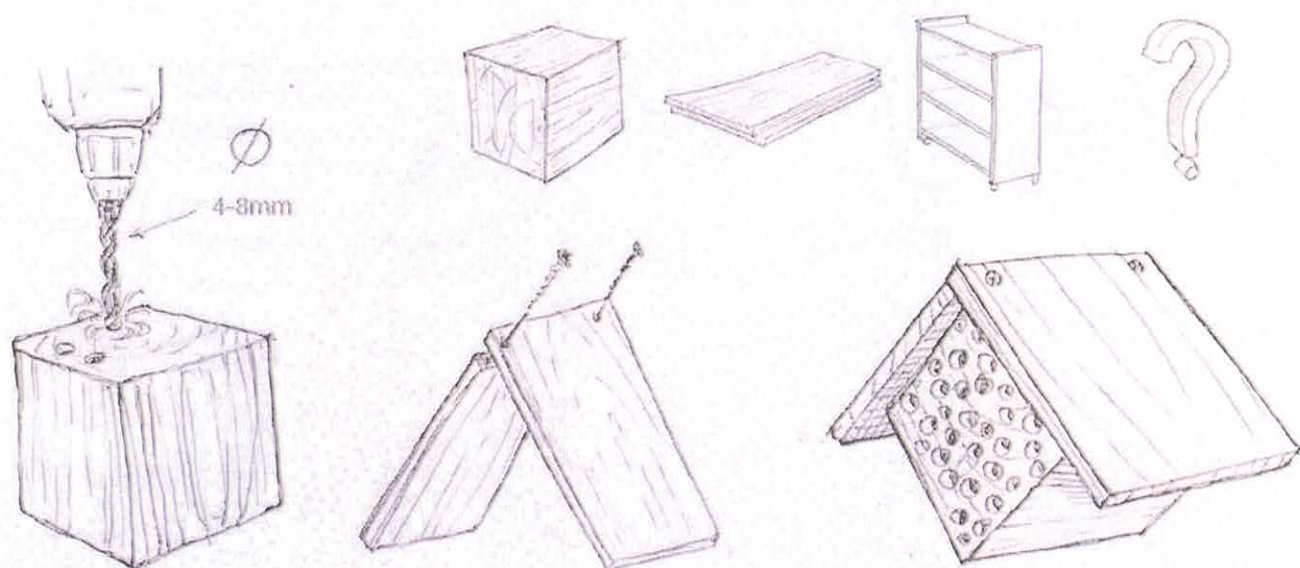

Warto zaadaptować na potrzeby owadzich hoteli stare, niepotrzebne sprzęty, takie jak: półki, szafki, doniczki czy europalety. Uwaga: europalety nie mogą być nasączone toksycznymi substancjami!

Na hotel należy wybrać osłonięte przed wiatrem, nasłonecznione miejsce, najlepiej o ekspozycji południowej lub południowo-zachodniej.

ŚREDNIE KONSTRUKCJE

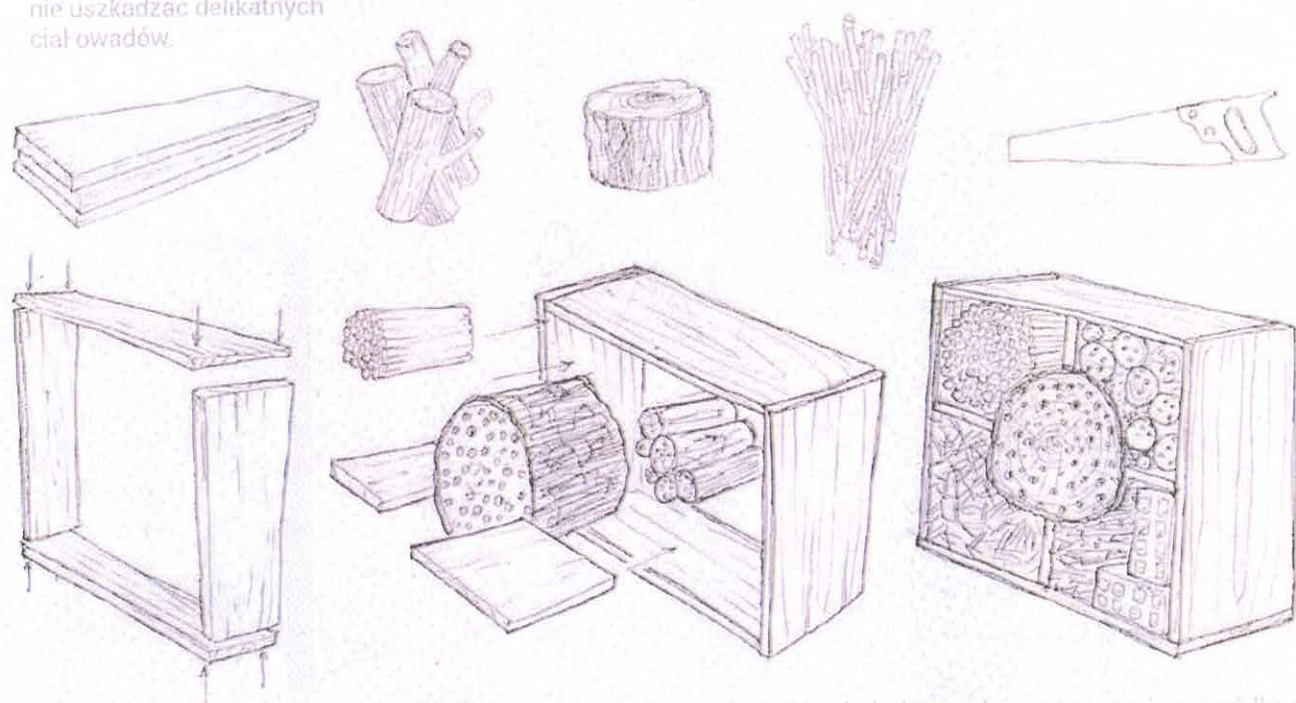
DOBRYM POMYSŁEM JEST ZAADAPTOWANIE STARYCH SZAFEK LUB PÓLEK, W KTÓRYCH UMIEŚCIMY MATERIAŁY GNIAZDOWE

Otwory nawiercane w drewnianych kłocach powinny być głębokie na ok. 10-15 cm. Otwory wejściowe powinny być gładkie, żeby nie uszkadzać delikatnych ciał owadów.

Deski w naszej konstrukcji najłatwiej będzie połączyć za pomocą wkrętów do drewna.

Całość hotelu powinna być zwieńczona daszkiem, co zabezpieczy owady przed deszczem.

Nasza konstrukcja kształtem przypominać powinna półkę na książki z dodatkowymi poprzecznymi przegródkami, które pozwolą nam na oddzielenie od siebie różnych pokoi dla naszych owadźcych gości. Frontową część hotelu powinno się zabezpieczyć siatką metalową o drobnych oczkach, nie większych niż 2cm. W przeciwnym razie nasz hotel może się stać stołówką dla lokalnych ptaków.

OGRÓD PRZYJAZNY OWADOM

Intensywnie zielony i idealnie przycięty – o tak zwanym angielskim trawniku marzą nie tylko fani piłki nożnej, lecz także ogrodnicy. Dla owadów jest zieloną pustynią. Również we własnym ogrodzie na małą skalę możesz wapierać owady zapylające.

OGRODZ JAK NIEKIELESI POWIĘĆ

Wysiewaj wiele różnych rodzimych gatunków roślin kwitnących, dopasowanych do warunków lokalnych – w miarę możliwości z nasion dzikich roślin lub pochodzących z upraw ekologicznych.

Wybierając wczesne-, średnio- i późno kwitnące odmiany roślin kwiatowych, wydłużysz okres kwitnienia dla owadów zapylających, którym wczesną wiosną i późną jesienią często brakuje źródeł pożywienia.

Unikaj odmian roślin o pełnych kwiatach (lat. flore pleno), ponieważ często nie dostarczają one pszczołom nektaru ani pyłku (czasami oznaczane skrótem „fl. pl.”).

STWÓRZ W SWOIM OGRODZIE MAŁĄ ŁĄKĘ

Już jedna mała działka czyni z monotonnego trawnika oazę dla wielu gatunków. Wybierz dostosowane do lokalnych warunków mieszanki traw i kwiatów. Pozwól roślinom kwitnąć i wydać nasiona. Pas łąki powinno się kosić co najwyżej dwa razy do roku.

ROSLINY POŻYTKOWE NA DZIAŁKACH Z WARZYWAMI

Wiele roślin będących dla pszczoł ważnym źródłem pokarmu można uprawiać na grządkach warzywnych jako śródplon lub źródło nawozu. Nadadzą się do tego świetnie np. facelia, gryka, gorczyca, jak również wiele gatunków koniozyny. Także niektóre gatunki warzyw dają nektar i pyłek, np. cukinie czy ogórki.

PAMIĘTAJ O ZIOŁACH

Zioła, zwłaszcza należące do rodziny **jasnotowatych** (min. lebiodka (oregano), szalwia, tymianek, chyzop i inne), są nie tylko smacznym dodatkiem do dań, chociaż niepozorne i małe, są lubiane przez pszczoły jako źródło pyłku i nektaru w „chudych” miesiącach letnich. Warunkiem jest jednak to, abyście rośliny mogły zakwitnąć.

POSADZ KWIATY NEKTARNIĄCE

Dobierając skład gatunkowy i odmianowy roślin kwitnących rabaty powinniśmy zwracać uwagę aby były to rośliny dostarczające pyłku i nektaru, a także aby ich okresy kwitnienia zazębiały się tworząc ciągłą taśmę pokarmową dla owadów przez cały sezon.

NA BALKONIE

Nie wszystkie kwiaty, które cieszą nasze oko, są dobrym źródłem pożywienia dla owadów. Pelargonie i niecierpek waleriana dają niewiele nektaru albo wcale go nie wydzielają. Piękny wygląd balkonu i pełny brzęch owadów zagwarantują za to scewofe i dzikie zioła rodzime, które także możesz posadzić w skrzynkach na kwiaty.

UPRAWIAJ OGRÓD BEZ TRUCIZN

Niebezpieczne dla pszczoł opryski są stosowane nie tylko na ogromnych polach uprawnych, lecz także w małych ogrodach, na tarasach i balkonach. Często w przydomowych ogrodach na jeden metr kwadratowy przypada nawet więcej nawozów i oprysków niż w rolnictwie. Wiele niebezpiecznych dla pszczoł środków można bez żadnych ograniczeń kupić w sklepach z materiałami budowlanymi i centrach ogrodniczych. Na ulotkach małym druczkiem często napisane jest, że środki te są niebezpieczne dla pszczoł i nie powinny być rozpylane na rośliny, które kwitną lub są zapylane przez pszczoły. Stosowanie tych chemikaliów niesie ze sobą ogromne ryzyko ekologiczne. Jeśli los pszczoł leży Ci na sercu, zrezygnuj zupełnie ze środków zwalczających chwasty i szkodniki!

STOSUJ NATURALNĄ OCHRONĘ OWADOM

Czy wiesz, że:

- kwiaty głogu przyciągają bzygowate, których larwy tępią mszyce.
- Niektóre rośliny uważane są za naturalne „pestycydy” – lawenda odpędza mrówki i ślimaki, a róże chroni przed mszycami.
- Przy inwazji mszyc możesz spryskać zaatakowane rośliny np. wywarem z pokrzywy lub wrotczyca pospolitego.
- Aby dany obszar zabezpieczyć przed ślimakami, można usypać niewielki wał z trocin lub popiołu drzewnego.
- Piwo i skórka grapefruita są również skuteczne podczas inwazji ślimaków.
- Jeśli posiadasz odrobinę miejsca, możesz zbudować, ze sterty kamieni, schronienie dla innych zwierząt. Ropuchy, żaby, krety, padalce i jaszczurki żywią się owadami, ślimakami i gąsienicami. Z kłody drewna łatwo da się zrobić schronienie dla jeża, który będzie pomocny w zwalczaniu ślimaków, gąsienic i myszy.

Więcej porad i sposobów na naturalną ochronę ogrodu przed szkodnikami pojawi się w przygotowywanym przez nas informatorze „Projekt: pszczoła. Zostań pszczelini bohaterem / zostań pszczelą bohaterką”. Znajdziesz go od 15 kwietnia 2014 na stronie: www.greenpeace.pl/projekt_pszczola